

9.2 Bijlage 2: Anti-pestprotocol

Het belang van dit protocol

Dit protocol is opgesteld om pestgedrag bij kinderen te voorkomen en indien nodig correct te kunnen handelen in situaties waarbij een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Wet Sociale Veiligheid (augustus, 2015). In deze wet is vastgelegd dat scholen de taak hebben te zorgen voor een sociaal veilige school voor alle kinderen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Uitgangspunten Kbs Jacinta

Alle kinderen hebben recht op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen en ontdekken. Sociale veiligheid is een voorwaarde hiervoor.

Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Helaas komt pesten op iedere school voor en we kunnen niet voorkomen dat het ook op Kbs Jacinta gebeurt. Wel beloven we dat wij pesten serieus nemen en alles binnen onze mogelijkheden doen om het te voorkomen/ op te lossen.

Op Kbs Jacinta hebben we de volgende basisregel:

‘Wij hebben respect voor onszelf, voor elkaar en voor onze omgeving’.

Uitleg over pesten

Het is belangrijk om duidelijk te hebben wanneer er sprake is van pesten, ook voor de kinderen zelf. Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander die op hem of haar zijn gericht en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Vormen van negatieve acties kunnen fysiek, verbaal of psychisch, direct of via internet of mobiel plaatsvinden.

Pesten gebeurt in de regel buiten het zicht van degene die kan ingrijpen. Om het pestprobleem aan te pakken, moet er constructief worden samengewerkt tussen school en ouders. Bovendien moet aan kinderen worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Uitleg van de rollen binnen het pesten

De pester

De bekendste is de pester. Deze persoon heeft de hoofdrol in zijn eigen toneelstuk. Maar zoals het ook in een echt toneelstuk gaat, staat er niet 1 persoon op het podium. De pester heeft anderen nodig om zijn rol goed te spelen. Deze rollen worden niet altijd bewust gekozen, daarom is het, om inzicht te krijgen in het proces rondom pesten, goed om te weten welke rollen er nog meer zijn.

De assistent

Een pester is niets zonder zijn assistent, er moet altijd wel iemand in de buurt zijn waar hij op kan vertrouwen en die hem aanmoedigt in zijn gedrag.

De meeloper

De meeloper heeft niet in de gaten dat hij een belangrijke facilitator is in het pestproces. Onbewust keurt hij het gedrag van de pester en zijn assistent goed, door bijvoorbeeld te zwijgen of te lachen als er iets gebeurt. Deze meeloper zal zelf geen zichtbaar pestgedrag vertonen, maar verhoogt door zijn gedrag wel de status van de pester.

De buitenstaander

Het spreekwoord 'Wie zwijgt stemt toe' is op deze rol van toepassing. Dit is de grootste groep. Deze mensen weten dat er gepest wordt, maar ze doen niets. Ze lachen niet als er iets gebeurt, maar ze zullen er ook niets van zeggen. Juist door niets te doen, tolereren ze het gedrag van de pester en zijn assistent.

Het slachtoffer

Je bent anders dan andere kinderen. Misschien heb je rood haar? Ben je klein van stuk? Of heb je andere hobby dan de meeste kinderen uit je klas?

Als je systematisch, dus dat het vaker gebeurt, gepest wordt, dan sta je in de rol van slachtoffer.

De verdediger

Affectie is voor deze persoon belangrijker dan status, hij wil de relatie met mensen goed houden.

Deze persoon zal niet direct iets doen, maar kan als de pesters uit de buurt zijn een grote steun zijn voor het slachtoffer, door bijvoorbeeld te zeggen dat hij het niet zo moet aantrekken.

Volgens hoogleraar sociologie Rene Veenstra kan pesten alleen worden begrepen als groepsproces. De bijrollen zijn voor de assistent, de meeloper en de buitenstaander. Zij bepalen of, hoeveel en met welke gevolgen er gepest wordt.

Voorkomen van pesten

Het team van Kbs Jacinta vindt het belangrijk om door preventief handelen te zorgen voor een positief schoolklimaat. Hierbij hoort voorbeeldgedrag van leerkrachten, ouders en respect van kinderen.

Wat mag u verwachten van de leerkrachten op school?

- We zorgen voor een respectvolle omgang met uw kind, met u als ouder en als collega's onder elkaar.
- we kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak bij problemen, maar bieden tevens duidelijke grenzen.
- We nemen pesten serieus: we maken het bespreekbaar (ook als het zich niet voordoet), staan open voor meldingen van kinderen en ouders en doen alles wat binnen onze mogelijkheden ligt om het op te lossen/ te voorkomen
- We zijn alert op het signaleren van pestgedrag.
- We nemen duidelijk stelling wanneer pestgedrag zich voordoet.

Wat verwachten wij van de ouders?

- Dat u respectvol omgaat met alle kinderen (van uzelf en anderen), met andere ouders en met teamleden van de school.
- Dat u respect heeft voor andermans opvoeding.
- Dat u contact opneemt met school wanneer u zich zorgen maakt om het welzijn van uw of andermans kind.
- Dat u bereidheid toont om een eventueel pestprobleem samen met uw kind, de leerkracht en mogelijk andere betrokken ouders en kinderen op te lossen.

Wat verwachten wij van de kinderen?

- Dat jullie Respect tonen voor jezelf, alle kinderen en alle volwassenen die je tegenkomt op school .
- Dat jullie hulp vragen van leerkrachten wanneer je er zelf niet uitkomt het probleem op te lossen.
- Dat jullie klasgenoten helpen als je ziet dat er gepest wordt.
- Dat jullie je houden aan de schoolregels en de regels die je samen met je klas hebt opgesteld.

Om te zorgen voor een positief schoolklimaat doen wij schoolbreed het volgende:

- Wij werken met de Kanjertraining; methode voor sociaal emotionele ontwikkeling en anti-pestprogramma (wettelijk verplicht). Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overall rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.
 - Werken met Trefwoord; methode voor levensbeschouwelijke vorming
 - Een positieve groepsvorming bewerkstelligen; expliciet aan het begin van het schooljaar, maar ook daarna.
 - Samen met de kinderen groepsregels opstellen aan het begin van het schooljaar met als uitgangspunt de schoolgedragsregels Deze regels hangen in de klas, zodat hier ten alle tijden naar verwezen kan worden.
 - (We hanteren een protocol sociale media = wordt op 12 oktober 2016 met Femke opgesteld.)
 - We hebben regels voor de speelplaats. Zie bijlage 1.
 - De groepen 7 en 8 nemen jaarlijks deel aan MediaMasters. Dit project draagt bij aan het verstandig omgaan met (sociale)media.
 - In groep 6 wordt de les WhatsHappy gegeven. Aan de hand van deze les worden de problemen met chatten bespreekbaar gemaakt en daagt de kinderen uit afspraken te maken over hoe ze fatsoenlijk met elkaar omgaan via WhatsApp.
 - Actieve surveillance door leerkrachten voor schooltijd vanaf 8.15 uur, tijdens de ochtendpauze en vanaf 13.00 uur. Van 12.00 – 13.00 uur surveilleren de medewerkers van de tussentijdse opvang van Kober.
 - Het sociogram van de klas wordt twee keer in het jaar afgenomen. Hierbij wordt aan de hand van een vragenlijst de sociale verhoudingen tussen de kinderen in de groep in kaart gebracht. Deze resultaten worden geregistreerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys. Naar aanleiding van de resultaten worden er indien nodig acties ondernomen.
 - Het KIIK leerlingvolgsysteem wordt twee keer per jaar ingevuld en is een observatie-/registratiesysteem waarin o.a. de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen in de groepen 1-2 wordt gevolgd. De resultaten hiervan worden gedeeld en besproken met de interne begeleidster.
 - Het ZIEN!-leerlingvolgsysteem wordt twee keer per jaar ingevuld en is een systeem dat de leerkracht helpt de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen in de groepen 3 t/m 8 in kaart te brengen. De resultaten hiervan worden gedeeld en besproken met de interne begeleidster.
 - het leerling vragenlijst Vensters (wettelijk verplicht) wordt één keer per schooljaar ingevuld door een representatief deel van de leerlingen van de groepen 6 t/m 8, met als doel de sociale veiligheid van de kinderen in beeld te brengen. De resultaten hiervan worden gedeeld en besproken met de interne begeleidster. Bij zorgwekkende uitkomst(en) worden er het zelfde jaar nog doelen gesteld en actie ondernomen.

- Op Kbs Jacinta zijn er schoolvertrouwenspersonen. Dit zijn:

Brechje Graveland Schoenmakers

Ron Surewaard

- Kbs Jacinta heeft een coördinator sociale veiligheid. Dit is:

Sanne Bogers

- School CJG-er inzetten. Zij is beschikbaar voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Dit is:

Marij van Caulil

Aanpak pesten

Wanneer pesten ondanks alle bovenstaande inspanningen toch de kop opsteekt, beschikken wij over de volgende oplossingsgerichte aanpak.

Stap 1: De leerkracht stimuleert de kinderen om het probleem eerst zelf op te lossen.

Stap 2: Als de kinderen er zelf niet uitkomen hebben zij het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 3a: De leerkracht brengt de kinderen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en maakt samen oplossingsgerichte afspraken. Deze afspraken worden door de leerkracht in Parnassys genoteerd. Passend bij de situatie wordt een termijn voor een vervolg afspraak gemaakt uiterlijk na één week. De resultaten worden opnieuw in Parnassys genoteerd. Tijdens deze week observeert de leerkracht de kinderen.*

Stap 3b: Indien nodig bespreekt de leerkracht het pestgedrag met de groep en maakt afspraken die ook in Parnassys worden genoteerd. Na één week komt er een vervolgesprek en worden de resultaten opnieuw in Parnassys genoteerd. Tijdens deze week observeert de leerkracht de kinderen.

Stap 4: Wanneer er geen verbetering zichtbaar is, nodigt de leerkracht de ouders van de betrokkenen uit voor een afzonderlijk gesprek om tot een aangepaste oplossingsgerichte aanpak te komen. Deze afspraken worden in Parnassys genoteerd. Gedurende twee weken volgt wekelijks een gesprek met de ouders van de pester om het gedrag van hun kind te evalueren. Indien het gedrag is verbeterd, wordt het proces afgerond en geregistreerd in Parnassys.

*Bij aanvang van stap 3 neemt de leerkracht contact op met de ouders van de pester en de gepeste en de coördinator sociale veiligheid van Kbs Jacinta.

*Bij aanvang van stap 4 informeert de coördinator sociale veiligheid de betreffende teamcoördinator en directeur.

Indien het gedrag van de pester niet verbetert, gebeurt het volgende:

Bij herhaling van pestgedrag gaat de school over op het protocol time-out, schorsing en verwijdering. Dit protocol is te vinden op de website van Kbs Jacinta.

Anti-pestprotocol Kbs Jacinta, versie november 2016

Leerkrachten, ouders, MR onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol

